Det är vi som är

Samverkan Gävleborg 2022

- projekt finansierat av EU genom Asyl-, migrations- och integrationsfonden

Medfinansieras av Europeiska unionen

Bollnäs, Gävle, Hofors, Hudiksvall, Högskolan i Gävle, Nordanstig, Ockelbo, Ovanåker, RF-SISU Gävleborg och Söderhamn.

Länsstyrelsen Gävleborg

Titel:	Populärversion Samverkan Gävleborg 2022
Författare:	Projektparter i Samverkan Gävleborg 2022
Diarienummer:	3381–2022
Utgivningsår:	2026
Omslagsbild:	Mostphotos, utökad licens

Förord

Ett framgångsrikt integrationsprojekt mäts inte enbart i resultat, utan i de människor som varit en del av resan. Detta projekt visar på vad som kan uppnås när projektparter med olika bakgrunder, erfarenheter och perspektiv möts med öppenhet och en gemensam vilja att skapa något bättre tillsammans.

Projektet har visat att integration i grunden handlar om samverkan. Då skapas förutsättningar för utveckling i den egna och andras verksamheter men också långsiktig hållbarhet.

Detta förord är ett uttryck för vår uppskattning för alla som bidragit – med sina kunskaper, sin tid och sitt engagemang. Tillsammans har vi inte bara genomfört ett nästan fyraårigt EU-projekt, utan också lagt grunden för något större: ett samhälle där fler kan känna tillhörighet och möjlighet att växa.

Gävle 23 april 2026

Åsa Broman
Projektägare

Innehåll

Förord 4
Kort om projektet 7
Bakgrund 7
Budget 7
Projekttid 7
Projektparter 7
Så gick det 8
Bollnäs kommun 10
Genomförande 10
Resultat och slutsatser 10
Nytta och påverkan 11
Framtid 11
Gävle kommun 12
Genomförande 12
Resultat och slutsatser 14
Nytta och påverkan 14
Framtid 14
Hofors kommun 15
Genomförande 15
Resultat och insikter 15
Nytta och påverkan 16
Förslag på fortsatt arbete 16
Hudiksvalls kommun 17
Horisontella principer 17
Målgrupp 17
Metod och arbetssätt 18
Resultat 19
Cykelverkstan är en mötesplats som öppnades under projekttiden. 19
Framgångsfaktorer och slutsatser 20
Framtid 20

Metoden – Kultur och fritidsvägledning....20
Högskolan i Gävle....22
Intervjustudier....22
Behov av riktat stöd....22
Kartläggning av processer....23
Nordanstigs kommun....24
Genomförande....24
Resultat och slutsatser....24
Nytta och påverkan....25
Framtid....26
Ockelbo kommun....27
Genomförande....27
Resultat....27
Nytta och påverkan....27
Lyckad etablering....28
Fortsatt arbete....28
Ovanåkers kommun....29
Genomförande....29
Resultat och nytta....30
Fortsatt arbete....30
RF-SISU Gävleborg....31
Genomförande av Hälsa för alla....31
Resultat och slutsatser Hälsa för alla....32
Hälsa för alla....33
Samverkan Gävleborg....33
Kontakt....33
Röster från deltagare i Hälsa för alla....34
Söderhamns kommun....35
Resultat och slutsatser....35
Nytta och påverkan....36
Framtid....36

Kort om projektet

Projektet syftade till att stärka integrationen av tredjelandsmedborgare i samhället genom samverkan mellan olika aktörer med individen i fokus. Målet var att utveckla arbetssätt som minskar väntetider, ge tidiga integrationsfrämjande insatser, utveckla språket, förbättra hälsa och samverkan samt skapa nätverk.

Flera arbetssätt har använts inom projektet. Hälsa för alla är en metod som RF-SISU Gävleborg utvecklat för att främja hälsa och integration genom utbildning i fysisk aktivitet, hälsosam livsstil, psykisk hälsa och föreningsliv.

Forskare från Högskolan i Gävle har levererat tre delstudier om integrationsarbetet i länet. Huvuduppgiften var att genom intervju-studier synliggöra möjligheter och hinder för tredjelandsmedborgare med låg utbildningsnivå till integration och sysselsättning.

Bakgrund

Projektet bygger vidare på det tidigare kunskapsprojektet Integration Gävleborg 2.0 som drevs av Länsstyrelsen Gävleborg tillsammans med Högskolan i Gävle och initierades av partnerskapet Integration Gävleborg.

Budget

52 miljoner. Samverkan Gävleborg 2022 medfinansieras av Europeiska unionen genom Asyl-, migration- och Integrationsfonden.

Projekttid

1 november 2022 till 31 maj 2026.

Projektparter

Bollnäs, Gävle, Hofors, Hudiksvall, Högskolan i Gävle, Nordanstig, Ockelbo, Ovanåker, RF-SISU Gävleborg och Söderhamn. Länsstyrelsen Gävleborg är projektägare.

Så gick det

I den lärande utvärderingen kan vi konstatera att projektägaren Länsstyrelsen Gävleborg tillsammans med projektparterna uppnått goda resultat, som också bäddar för mer långsiktiga effekter i arbetet med mottagande och integration. Ett stort antal tredjelandsmedborgare har deltagit i insatsen Hälsa för alla. Insatsen har varit mycket uppskattad och har bidragit till att den passiva tiden minskat.

Metodutvecklingen i kommunerna och den utvecklade samverkan, både internt och med andra aktörer, har också bidragit till att den passiva tiden minskat och har skapat bättre förutsättningar att fortsättningsvis ge ett relevant och adekvat stöd i integrationsprocessen. Forskare från Högskolan i Gävle som deltagit i projektet har bidragit med tre intressanta delstudier som på olika sätt belyser integrationsarbetet i länet.

Sammanfattande reflektioner över projektet:

- Strukturer, processer och organisering för mottagande och integration i kommunerna har förbättrats. Ett organisatoriskt lärande har skett, med bättre samverkan såväl internt som med andra myndigheter/organisationer och civilsamhället.

- Nya metoder har tagits fram vilka möjliggör ett mer effektivt stöd till tredjelandsmedborgare (och till andra med motsvarande behov). Om mottagandet ökar finns goda förutsättningar att undvika passiv tid och att fylla individernas tid med meningsfulla och utvecklande aktiviteter.

- Språkprogression, förbättrad hälsa, utökade sociala nätverk och utvecklade digitala färdigheter är fundamentala behov som många tredjelandsmedborgare har, liksom många utrikesfödda som redan blivit medborgare. För att nå fram till individerna krävs ofta kollektiva, organiserade aktiviteter som inte har några avgifter. Behovet av ”lågtröskelverksamheter” är stort, men samtidigt kan det vara svårt att samla deltagare. Projektet har visat att det ändå är möjligt, när arbetet sker med systematik och uthållighet, med förtroendefulla relationer och med lyhördhet för deltagarnas praktiska förutsättningar.

- Med ”lågtröskelverksamheter” som ingång är det sedan viktigt att arbeta starkt individualiserat och med ett holistiskt perspektiv som tar hela människan i beaktande, inklusive familj och familjeförhållanden. Förändringar kan ske som öppnar vägen till ett arbetsliv i någon form. Det innebär en fördel när

språkutveckling, friskvård, digitala färdigheter med mera kan inkluderas i en praktik på en arbetsplats, exempelvis under devisen ”Språkutvecklande arbetsplats”. Många i målgruppen vittnar om att det är på arbetsplatsen, i interaktionen med andra, som språkutvecklingen sker.

- Hälsa för alla är ett starkt koncept som kombinerar hälsa, språk, förståelse av samhället, jämställdhet, digital kompetens, social inkludering med mera i en kort sammanhållen process. Det ger mersmak, men arbetet behöver ske över längre tid. Det kan ske med kompetens och kapacitet som finns inom kommun-organisationerna, men det kan med fördel också läggas ut på aktörer inom civilsamhället.
- När statliga medel tillförs kommunerna med avseende på aktivitetskravet för personer med ekonomiskt bistånd är det logiskt att tänka sig att kommunerna väljer att använda civil-samhällets aktörer för att i samverkan med dessa mer effektivt möta behoven. Det är klokt att tillvarata erfarenhet och kompetens hos en mångfald av aktörer.

Läs gärna om respektive projektparts sammanfattningar i denna folder.

Kontakt

Erik Jakobsson, utvärderare från Apel AB
erik.jakobsson@apel-fou.se

Bollnäs kommun

Bollnäs prioriterade utrikesfödda kvinnor och fokuserade på frågor som jämställdhet, icke-diskriminering och barnets bästa genom kunskap om rättigheter, jämlikt föräldraskap, hedersrelaterat våld, våldsprevention och demokratiska värderingar. Samverkan och inkluderande aktiviteter ökade delaktighet, trygghet, hälsa och möjligheter till etablering i samhället.

Genomförande

Projektet genomfördes genom nära samverkan mellan kommunen, Arbetsförmedlingen, Svenska för invandrare (SFI)/Hälsinglands Utbildningsförbund, försörjningsstöd, civilsamhället och andra lokala aktörer. Arbetet startade med kartläggning av målgruppen och analys av när passiv tid uppstår. Det ledde till att kommunen utvecklade låg-tröskelaktiviteter som kunde nå deltagare tidigt i integrationsprocessen, oavsett språknivå eller hälsa.

Särskilt framgångsrika blev aktiviteterna Träna med oss och Träna med oss familj samt Lär känna ditt Bollnäs.

- *Träna med oss* har arrangerats tillsammans med Fritidsenheten och Öppna förskolan. Tillsammans skapade vi en aktivitet där deltagarna kunde träna språk, bygga relationer och samtidigt få hälsofrämjande inslag genom fysisk aktivitet. Aktiviteten genomfördes i två grupper, varav en för vuxna och en för föräldrar med barn i åldrarna 1,5–6 år.

- *Lär känna ditt Bollnäs* genomfördes tillsammans med Öppna förskolan och ett flertal andra aktörer, bland annat internt i kommunen och i civilsamhället. Aktiviteten fokuserade på att ge deltagarna ökad kunskap om kommunen, samhällsfunktioner, ett stärkt föräldraskap och delaktighet i samhället.

- En viktig arbetsmetod blev den regelbundna “genomlysningen” av individer tillsammans med samverkansparter för att matcha behov med rätt insatser. Aktiviteter och arbetssätt justerades löpande utifrån deltagarnas återkoppling och egna analyser.

En utmaning var att vi fick färre deltagare än väntat, samt svårigheter att nå målgruppen, så ett stort arbete lades på att utveckla kommunikations- och informationsmetoder.

Resultat och slutsatser

Bollnäs har utvecklat fungerande arbetssätt för att minska passivitet, stärka praktisk språkträning och skapa nätverk. Vi har lärt oss att

praktiska aktiviteter, socialt värdskap och individanpassning ger bäst resultat. Lätt svenska måste genomsyra all kommunikation. En viktig slutsats är att motivation och deltagande ökar när aktiviteter känns meningsfulla och inte upplevs som traditionell undervisning.

Nytta och påverkan

Resultaten gynnar främst tredjelandsmedborgare, men även kommunen, civilsamhället och samverkande myndigheter. Målgruppen har fått fler vägar till språk, hälsa, sociala kontakter och ökad delaktighet. För kommunen har projektet stärkt samverkan och byggt upp hållbara strukturer för fortsatt integrationsarbete, trots minskat mottagande. Resultaten har tydligt bidragit till projektets mål genom fler tillgängliga aktiviteter, bättre matchning till insatser och starkare lokal samverkan.

Framtid

Fortsatt arbete bör fokusera på att vidareutveckla och långsiktigt säkra de metoder som visat bäst resultat. Särskilt viktigt är att behålla samverkansstrukturerna, utveckla arbetet med tidig identifiering av behov och stärka insatser för personer som riskerar att fastna i passivitet eller utanförskap. Erfarenheterna bör också användas i kommunens fortsatta arbete med ett förmodat aktivitetskrav och språkhöjande insatser. Exempel på aktiviteter som lever vidare efter projektslut är Träna med oss, Träna med oss familj och Lär känna ditt Bollnäs samt genomlysningen som metod.

Kontakt
Katarina Ahlström, Bollnäs kommun, katarina.ahlstrom@bollnas.se

Lär känna ditt Bollnäs på utflykt på Forsön med Naturskyddsföreningen om naturens skafferi.

Gävle kommun

Projektet har arbetat aktivt för att stärka jämställdhet, tillgänglighet, icke-diskriminering som en integrerad del av metod Bryggan, aktiviteter, samverkan samt uppföljning. Projektet har säkerställt likvärdig tillgång för kvinnor och män till samtliga aktiviteter såsom Bryggan, Hälsa för alla, språkcaféer och studiecirklar och övriga aktiviteter.

Deltagare till projektet har gjorts utan könsurval och kriteriet tredjelandsmedborgare har styrt deltagandet. Grupperna var könsblandade för att spegla samhället och stödja social integration. Under gruppträffar användes normmedvetna arbetssätt, såsom strukturerad taltid, gemensamma spelregler, samtal om könsroller, familjeansvar, egenmakt och yrkesval, ur ett jämställdhetsperspektiv.

Deltagarna har fått undervisning i diskrimineringsgrunderna. Anpassningar har vid behov gjorts. Språkträningsarenor såsom språk-caféer och studiecirklar har varit inkluderande miljöer där deltagare kan kommunicera och delta efter sin förmåga.

Genomförande

Insatsen Bryggan är navet och är en strukturerad metod uppbyggd kring åtta teman. Arbetssättet kombinerar tematiska samtal, reflektion, läxor, gruppövningar – på ett sätt som knyter samman språk, identitet, framtidstro och praktiska aktiviteter.

Metoden ska stötta individen i att förstå och bli mer delaktig sin egen utvecklingsresa för att närma sig arbetsmarknaden och öka sin resiliens (motståndskraft).

- Dåtid - vem var jag innan jag kom till Sverige?
- Nutid - vem är jag idag i Sverige?
- Framtid - vem vill jag vara/bli?
- Ny tid - vad är förändring och hur påverkar den mig?
- Planering – välja förändring och nästa steg
- Praktiskt genomförande – språkpraktik i civilsamhället
- Ny planering – övergång till nästa steg.

Pilot 1

Fokus: Test av metoden Bryggan, kartläggning och utveckling.
Syfte: Minska passiv tid och stärka samverkan.
Arbete: Kartläggning av integrationsprocessen, test och revidering av Bryggan 1–4, samverkan med RF-SISU Gävleborg och civilsamhället.

Pilot 2

Fokus: Nya grupper, fler insatser och breddad samverkan.
Syfte: Förbereda deltagare för nästa steg och minska passiv tid.
Arbete: Bryggan 5–6, större samverkan, utökat deltagarantal till Hälsa för alla, komplettering med SFI-deltagare på grund av minskat deltagarunderlag.

Fullskala

Fokus: Anpassning till minskad målgrupp.
Syfte: Vidareutveckla metoden för flexibilitet.
Arbete: Utveckling av flera inriktningar av Bryggan: 1. *Bryggan svenska*, 2. *Bryggan språk*, 3. *Bryggan Hälsa och egenvård*, 4. *Bryggan Jag och arbete*, 5. *Bryggan Jag och utbildning*.

Exempel på två inriktningar, hälsa och egenvård och jag och arbete.

Framtagande av ett ”smörgåsbord”, en bank av gratis aktiviteter för att möta individuella behov inom: hälsostärkande aktiviteter, integrerande aktiviteter samt övriga aktiviteter. Mätning av resultat samt förberedelse för implementering.

Resultat och slutsatser

Projektet har fokuserat på att minska passiv tid och skapa en sammanhållen kedja av aktiviteter som stegförflyttar individen på flera plan.

Genom metoden Bryggan och utökad samverkan har deltagarna fått kontinuerliga aktiviteter, ökad språkträning och fler sociala arenor. Samverkan med civilsamhället har etablerat hållbara nätverk som kvarstår även efter projektet. Metoden har stärkt deltagarnas självständighet, självkänsla och förmåga att använda svenska i vardagen.

Bryggan har därmed blivit en faktisk brygga från passivitet mot utveckling och nästa steg.

Arbetssättet har skapat KASAM hos deltagarna – meningsfullhet, begriplighet och hanterbarhet – vilket lett till ökad motivation och vilja att ta nästa steg. Uppföljningen visar tydliga förbättringar i språk, hälsa och delaktighet. De blev tryggare och använde svenska språket mer aktivt, tog fler initiativ. Kroppsspråk och uttryck stärktes, de vågade dela sina historier, vilket ökade självkänslan. Hälsan förbättrades med mer energi, styrka och minskad smärta. Fysisk aktivitet ökade även koncentration och minne, vilket gynnade språkutvecklingen. Tydliga ramar ökade ansvarstagandet. Deltagarna började själva efterfråga nästa steg och blev mer självständiga. Gruppen spelade en stor roll.

Gemenskapen höll närvaron hög och deltagarna stöttade varandra. Schemalagda gruppaktiviteter fungerade betydligt bättre än frivilliga individuella.

Nytta och påverkan

Projektet har skapat nytta för både individer och organisationen. Deltagarna har fått fler möjligheter till språk, nätverk och hälsa. Kommunen har fått nya arbetssätt som stärker kapaciteten att ge rätt insats i rätt tid. Smörgåsbordet möjliggör snabb matchning till aktiviteter, vilket är värdefullt inför aktivitetskravet.

Framtid

Fortsatt arbete för att stärka Bryggans olika inriktningar och fördjupa samverkan med civilsamhället. Bredda målgruppen då metodens olika inriktningar är mer är inriktad på stegförflyttning inom specifikt behov. Utmaningen kan bli att hitta samverkansformer som gynnar alla parter då många av civilsamhällets aktörer bygger på frivillighet och engagemang för deltagande, medan det kommande aktivitetskravet fokuserar på obligatorisk närvaro.

Kontakt
Anne Nordenberg, Gävle kommun, anne.nordenberg@gavle.se

Hofors kommun

Hofors har aktivt arbetat med horisontella principerna (jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering). Exempel på metoder är språkträning, Introduktionslotsen, Föräldraträff och Tillsammans vid bordet där målgruppen har fått kunskap om barns rättigheter, ansvar i familjen, samt mäns våld mot kvinnor.

Genomförande

En inledande kartläggning visade brister i strukturer och arbetssätt. Exempel på det var otydliga roller, bristande mottagningsrutiner, låg kvalitet i språkträning och få forum för samverkan.
Utifrån detta utvecklades flera metoder:

- Introduktionslotsen – individanpassat stöd och tidig samhällsinformation som minskar passivitet och skapar relationer.
- Språkträning – daglig träning i svenska och samhällskunskap med tematiskt upplägg (kommunikation, hälsa, familj, arbete).
- Tillsammans vid bordet – frivillig söndagsaktivitet med mat och samtal som stärker gemenskap och integration.
- Barn- och föräldraträff – stöd till föräldralediga med fokus på språk och föräldraroll samt information om förskola.
- Digikunskap – öka målgruppens digitala förmågor.

Samverkan har stärkts genom samverkansgrupper, ett integrations-politiskt program och erfarenhetsutbyte med andra kommuner samt andra aktörer. Exempel på detta är ABF, kyrkan, biblioteket och Arbetsmarknadsenheten.

Resultat och insikter

Genom metoden Hälsa för alla har projektet nått ett stort antal deltagare och bidragit till stärkt hälsa, ökade nätverk och meningsfull sysselsättning. Detta bekräftar att tidiga insatser gynnar både individ och kommun.

Språkträningen har varit den mest framgångsrika metoden. Kombinationen av strukturerad information, dialog, tydliga förväntningar och individuell anpassning har gett goda resultat. När ledare byggt trygga relationer har deltagarna vågat använda svenska mer aktivt.

De olika insatserna har ökat målgruppens sociala stöd, de har fått fler nätverk och ökat känslan av sammanhang. Tydlig information om processer och beslut har minskat passivitet och ökat deltagarnas självständighet och handlingskraft.

Kulturskillnader, osäkerhet och bristande förståelse har påverkat målgruppens deltagande i insatserna. Integration har också försvårats när svenska deltagare inte deltagit i aktiviteter. Projektet visar att strukturell förändring tar tid. Långsiktig samverkan och tydlig samordning är avgörande.

Nytta och påverkan

Projektets metoder har bidragit till meningsfull sysselsättning från dag 1, stärkt språkutveckling och samhällsförståelse, ökade sociala nätverk samt förbättrad samverkan mellan aktörer.

Flera arbetssätt används nu i ordinarie verksamhet och kan breddas till flera målgrupper, exempelvis inom ramen för den nya socialtjänstlagen.

Förslag på fortsatt arbete

- Vidareutveckla språkträningen med fler nivåer och praktiska moment.
- Skapa fler mötesplatser med personligt stöd.
- Fördjupa samverkan och tydliggöra beslutsprocesser.
- Utreda möjligheten till medborgarservice riktad till både tredjelandsmedborgare och övriga invånare.

Målet är en mer strukturerad, inkluderande och individanpassad etableringsprocess.

Kontakt
Åsa Axelsson, Hofors kommun, asa.axelsson@hofors.se

Hudiksvalls kommun

Hudiksvalls kommun inledde projektet med att göra en kartläggning över vad som redan görs inom integrationsområdet, vad som fungerar bra och vilka utmaningar som var aktuella. Olika kommunala verksamheter, föreningar, trossamfund och näringsliv kontaktades och utifrån resultaten från kartläggningen startades det som blev det centrala i delprojektet, nämligen Kultur- och fritidsvägledningen.

Denna verksamhet handlar om att utifrån ett kultur- och fritids-perspektiv och med ett holistiskt perspektiv på människors behov, samtala med deltagarna för att fånga upp intressen som kan generera aktiviteter, och för att slussa in personer i befintliga kultur- och fritidsaktiviteter. Detta utifrån en förståelse att en aktiv och meningsfull fritid ökar deltagarens möjligheter till välbefinnande, aktiv språkträning och ett större nätverk, vilket i sin tur främjar möjligheten till arbete.

Horisontella principer

Genom att aktiviteter och mötesplatser redan i planeringsstadiet genomsyrats av jämställdhet och icke-diskriminering fanns en god grund för att sedan efterleva och utveckla arbetet präglat av de horisontella principerna. Att lära kvinnor cykla är värdefullt för individen i sig men de blir också förebilder för deras barn och andra. Eftersom aktiviteterna oftast ägt rum i det offentliga rummet så bevittnas aktiviteterna av många även om de själva inte deltar.

Detta ledde ibland till konflikt och där med möjlighet att arbeta praktiskt med diskriminerande attityder och förhållningssätt. För att arbetet med jämställdhet ska vara framgångsrikt behöver både männen, kvinnorna och barnen stöd, inspiration och möjligheter. På mötesplatserna och aktiviteterna projektet jobbat med erbjuds ett sammanhang där arbetet med mänskliga rättigheter är konstant närvarande i olika former. Med ett brett program nås en bred målgrupp, deltagarna/gästerna kommer från olika nationaliteter, är av olika kön och i olika åldrar vilket utgjort en stor mångfald att arbeta med.

Målgrupp

Målgruppen i projektet var tredjelandsmedborgare och deras eventuella familjer. För att den primära deltagaren skulle kunna delta på aktiviteter krävdes ibland att det också fanns aktiviteter för barnen. Stor del av målgruppen efterfrågade hjälp att slussa in deras barn i kultur och fritidsaktiviteter.

Många i målgruppen hade kommit till Sverige från länder med helt annan tradition kring fritidsaktiviteter och föräldraskap. Många hade kort eller ingen utbildningsbakgrund och det svenska språket var långt borta.

Detta påverkade förutsättningarna att tillgodose sig information om utbudet av kultur och fritidsaktiviteter. Till metoden Kultur och fritidsvägledning kom i första hand personer som var aktuella hos arbetsmarknadsenheten. Ryktet spreds hos målgruppen och eftersom skedde också mer spontana kultur- och fritidsvägledningar vid projektets mötesplatser på initiativ av besökare.

Metod och arbetssätt

Arbetssättet handlar om att utifrån ett kultur- och fritidsperspektiv och med ett holistiskt perspektiv på människors behov, samtala med tredjelandsmedborgare för att fånga upp intressen som kan generera aktiviteter. Eller för att slussa in personer i befintliga kultur- och fritidsaktiviteter. Detta utifrån en förståelse att en aktiv och meningsfull fritid ökar deltagarens möjligheter till välbefinnande, aktiv språkträning och ett större nätverk, vilket i sin tur främjar möjligheten till arbete.

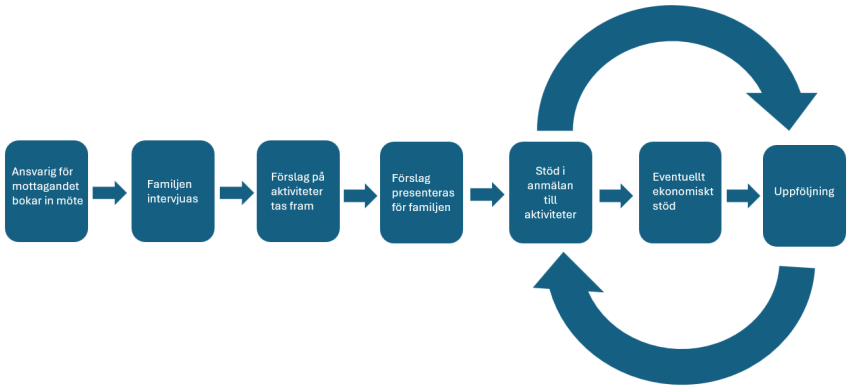

Arbetssätt för att skapa aktiv och meningsfull fritid ökar deltagarens möjligheter till välbefinnande, aktiv språkträning och ett större nätverk.

Kultur och fritidsvägledningen togs fram tillsammans med kommunens arbetsmarknadsenhet och mottagande utifrån resultatet av den lokala kartläggningen som gjordes inledningsvis i projektet. De första stegen har gått väldigt smidigt, ansvarig för mottagandet erbjöd deltagarna att boka in ett möte för kultur- och fritidsvägledning. Därefter skedde själva intervjun tillsammans med en tolk.

Utifrån intervjun tog integrationsutvecklaren fram ett utbud av aktiviteter och träffade sedan familjen igen för att presentera utbudet, anmäla till aktiviteter och vid behov söka pengar till terminsavgifter. För många deltagare räckte detta stöd medan andra behövde hjälp att hitta platsen där aktiviteten skulle vara, påminnas om tid och datum samt inför varje terminsstart få hjälp att söka pengar till terminsavgifter och så vidare.

Resultat

Projektet etablerade en god relation till målgruppen där de nu vet var de ska vända sig för att få hjälp in i kommunens kultur- och fritidsliv. Målgruppen kunde genom kultur- och fritidsvägledningen och de etablerade mötesplatserna få hjälp att förverkliga idéer och önskemål. Kultur och fritidsvägledning är en punkt i checklistan hos kommunens mottagande så alla nyanlända erbjudna kultur- och fritidsvägledning i ett tidigt skede.

Förutom att målgruppen ökat sitt nätverk och fått bättre tillgång till praktisk språkträning så har kultur och fritidsförvaltningen nu en metod för att nå målgruppen och tillsammans kunna skapa aktiviteter med målgruppen.

- Kultur- och fritidsvägledningen har generat flera aktiviteter för målgruppen som, poesiworkshops, simkurser, cykelkurser, högläsningsträffar, författarbesök och mycket mer.

- Målgruppen har tillgång till fysisk aktivitet stora delar av året i samverkan med olika enheter i Hudiksvalls kommun, det lokala förenings och näringslivet. I utbudet av fysisk aktivitet finns ett stort lärande och tillgång till nya nätverk och mötesplatser.

- Samverkan mellan olika kommunala verksamheter, förenings- och näringsliv kring aktiviteter, mötesplatser och individer har präglat projektet.

Cykelverkstan är en mötesplats som öppnades under projekttiden.

Framgångsfaktorer och slutsatser

Även deltagare med ytterst svag svenska har kunnat delta i olika aktiviteter utifrån sina förutsättningar. Genom aktiviteterna har deltagarna fått lära sig mycket om Sverige samtidigt som språket utvecklats. De metoder som utvecklats och tillämpats har goda förutsättningar att fortsätta fast själva projektet är slut.

Att involvera kultur- och fritidsförvaltningen som delprojektpart i Hudiksvall, med kultur- och fritidsvägledning som utgångspunkt och ett helhetsperspektiv på människors behov, har gett goda resultat. Upplägget inom kultur och fritid skiljer sig från de andra delprojekten inom ramen för Samverkan Gävleborg 2022. En avgörande framgångsfaktor har varit att utforma aktiviteter utifrån deltagarnas önskemål, livssituation och individuella förutsättningar.

Framtid

Metoden Kultur-och fritidsvägledning kan användas på flera målgrupper för att öka delaktighet i framtagande och utveckling av mötesplatser eller aktiviteter. Den är en punkt i mottagandets checklista så nyanlända erbjuds alltid kultur och fritidsvägledning med tolk när de kommer till Hudiksvall.

Utifrån vilken målgrupp eller individ som kommer finns möjlighet att lotsa in personen i befintliga aktiviteter eller skapa nya utifrån önskemål. Just nu kommer många unga män från Ukraina och många vill gärna gå på gym. I samverkan med en lokal aktör erbjuds de nu gratis gymkort på lokala gym.

En del föräldrar har inte möjlighet att följa deras barn till aktiviteter på grund av att de har flera barn eller jobb som inte tillåter den flexibilitet många aktiviteter kräver. Därför utvecklas nu kultur och fritidsvägledningen med en form av volontärbank med personer som kan följa barnen.

Volontären blir också en ny bekantskap till familjen där de får träna svenska och kan få hjälp med andra saker som hindrar dem att integreras.

Metoden – Kultur och fritidsvägledning

Det är viktigt att kommunen kan erbjuda ett attraktivt och tillgängligt kultur- och fritidsliv för att öka invånarnas möjlighet till integration. Genom kultur och fritidsvägledningen och mötesplatserna öppnas nya arenor för målgruppen att träna svenska, lära sig om Sverige, främja sin hälsa och träffa svenskar.

När målgruppen deltar i utformandet av aktiviteterna och mötesplatserna sker också ett lärande om hur de kan förvalta sitt kulturella arv i en svensk kontext.

Kontakt
Moa Staffansdotter Norlin, Hudiksvalls kommun,
moa.norlin@hudiksvall.se

Högskolan i Gävle

Vägar till etablering – röster från migranter, arbetsmarknadsaktörer och civilsamhället.

Högskolan i Gävle har deltagit kontinuerligt i projektet Samverkan Gävleborg 2022 under hela projekttiden. Huvuduppgift var att genom intervjustudier synliggöra möjligheter och hinder för tredjelandsmedborgare med låg utbildningsnivå till integration och sysselsättning ur tre olika perspektiv:

Delstudie 1: *Tre år senare: Migranter berättar om sina vägar mot arbetsmarknadsetablering*

Delstudie 2: *Att främja arbetsmarknadsetablering för migranter med låg utbildning. Ett regionalt perspektiv från arbetsmarknadens aktörer*

Delstudie 3: *Civilsamhällets roll i integrationsarbetet för migranter som står långt ifrån arbetsmarknaden*

Därutöver har högskolan tillsammans med delprojektledaren i Ovanåkers kommun arbetat med att kartlägga väntetider som uppkommer sedan migranterna kommit till kommunerna:

Working paper: *Aktiv eller passiv tid? En kartläggning av tredjelandsmedborgares väntetider efter ankomst till kommuner i Gävleborg*

Intervjustudier

För delstudie 1 återetablerade vi kontakt med migranter som intervjuats tre år tidigare och följde upp vad som hänt avseende arbetsmarknadsetablering under de senaste åren och hur de såg på sin livssituation och framtid.

Delstudie 2 undersökte hur olika aktörer på arbetsmarknaden såg på möjligheter till arbetsmarknadsetablering för migranter med låg utbildning och sin egen roll i migranternas strävan att få jobb. I delstudie 3 undersökte vi hur olika aktörer inom civilsamhället kan främja inkludering och integration, exempelvis genom riktade aktiviteter eller anpassning av ordinarie verksamhet. Migranternas möjligheter till inflytande och medbestämmande i föreningarna har också undersökts.

Behov av riktat stöd

Samtliga delstudier berör genusaspekter och skillnader mellan kvinnor och män. Det finns tendenser till att män erbjuds och deltar i fler arbetsnära insatser än kvinnor. Förväntningarna på kvinnor kan vara lägre, samtidigt som män ofta kräver mer hjälp, vilket understryker behovet av riktat stöd och aktiviteter för kvinnor. Skillnader i makt och

status som baseras på kön, utbildningsnivå, yrke samt kulturell, religiös eller etnisk tillhörighet kan vara problematiska och kräver reflektion, planering och flexibilitet för att aktiviteter ska fungera för alla. Samverkan mellan aktörerna har studerats i delstudie 2 och 3 och framkommer som en central aspekt för att integrationsarbetet ska fungera. Aktörerna har ett stort engagemang för målgruppen, samt en vilja att anpassa insatser utifrån målgruppens förutsättningar. Exempelvis möjliggör samarbetet mellan Arbetsförmedlingen och arbetsgivare tillfälliga anställningar. Ett problem som lyfts är att personer hänvisats till insatser som förutsätter andra kunskaper än de har. Det finns också en motsättning mellan kommuners krav på kontroll och civilsamhällets betoning på frivillighet.

Trots utmaningar visar studierna att det sker förflyttningar mot arbetsmarknaden för målgruppen och att aktörerna bidrar på olika sätt till migranternas integration och inkludering i samhället.

Kartläggning av processer

Det tar ofta lång tid från bosättning i en kommun till att en tredjelandsmedborgare har sysselsättning. För att undersöka väntetider i etableringen och analysera om dessa kan betraktas som aktiv eller passiv tid genomfördes en kartläggning som bygger på uppgifter och reflektioner från projektets deltagande kommuner. Återkommande väntetider handlar om väntan på personnummer, inskrivning och kartläggning på Arbetsförmedlingen, samt deltagande i SFI, etableringsinsatser och andra aktiviteter. Sammanställningen har gjorts av Högskolan i Gävle och Ovanåkers kommun.

För mer information om respektive studie hänvisas till e-publicering. Allt material (tre delstudier och kartläggning av väntetider) är publicerat och fritt tillgängligt så att det kan spridas såväl i Gävleborg som nationellt.

Kontakt
Sven Trygged, forskare, sven.trygged@hig.se
Maja Lilja, forskare, maja.lilja@hig.se
Hanna Kusterer, forskare, hanna.kusterer@hig.se

Nordanstigs kommun

Projektet har arbetat aktivt med jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering genom att alltid ha individen i fokus. Särskild uppmärksamhet har riktats mot kvinnor som ofta stått längre från arbetsmarknaden, insatser har anpassats för att stärka deras möjligheter att delta i studier, praktik och arbete. Hänsyn har även tagits till kulturella normer och maktstrukturer.

Genom ett medvetet och reflekterande arbetssätt har projektet kunnat synliggöra och hantera eventuella hinder kopplade till dessa faktorer. Insatser har anpassats efter individens förutsättningar, exempelvis genom tolkstöd, och individanpassade upplägg. Hedersrelaterade frågor har också uppmärksammats. Målet har varit att alla deltagare ska få likvärdigt stöd och bemötande.

Genomförande

Projektet har genomförts med fokus på individanpassade insatser och i samverkan med olika aktörer. Centrala aktiviteter och arbetssätt har varit individuella handlingsplaner som fokuserat på insatser utifrån erfarenheter och behov. Möjlighet har funnits att kombinera studier på SFI med praktik i kommunala verksamheter, sociala företag och företag, även yrkesinriktade studier har genomförts. Vägledning för att förstå det svenska samhället och stöttning i kontakter med myndigheter har också varit en del.

Arbetsförmågebedömningar har genomförts för att klargöra vilka hinder och utvecklingsområden som individen har, detta för att synliggöra vad individen behöver stöd med och för att kunna genomföra tidiga insatser utifrån den individuella integrationsprocessen.

Nordanstig har använt olika metoder för att bidra till målgruppens utveckling såsom Hälsa för alla och Digikunskap. Nordanstig har också arbetat med hälsa med fokus på kreativt skapande.

Det minskade mottagningen av målgruppen, den begränsade kollektivtrafiken och tillgång till aktiviteter inom civilsamhället på dagtid har gjort det svårt att skapa gemensamma språkarenor.

Resultat och slutsatser

För projektets mål med språkutveckling och möjlighet till utökat personligt nätverk har studier i kombination med praktik eller arbete varit aktiviteter som gett möjlighet till detta. Metoderna Digikunskap och tidiga förebyggande insatser med arbetsförmågebedömningar har utvecklats under projekttiden och även detta i syfte att stötta i individens integrationsprocess.

Fokus på individanpassade insatser utifrån varje individs förutsättningar, erfarenheter och behov har bedömts vara det mest gynnsamma och fördelaktiga i detta delprojekt.

Lärdomar vi gjort är att etablering kräver ett helhetsperspektiv gällande individen och dess språkutveckling, arbetsliv, livet i vardagen och förståelse om det nya landet. Att tidiga insatser ger bättre möjligheter till snabbare integration. En flexibilitet behövs utifrån både individuella och lokala förutsättningar.

Nytta och påverkan

Nytta av erfarenheter från projektet är deltagare som får mer individuella insatser och möjlighet att komma närmare arbetsmarknaden. Kommunen som fått möjlighet att prova nya arbetsmetoder och förbättrade arbetssätt och samverkan med aktörer.

Projektets mål med minskad passivitet, möjlighet till ökad språkutveckling och utökat nätverk och därtill snabbare etablering har uppnåtts utifrån de rådande omständigheter och de lokala förutsättningar som finns.

Implementering av utbildningsmaterialet Digikunskap som används i mottagandet av nyanlända och även andra målgrupper. Arbetsförmågebedömning intensifieras och införs i ordinarie verksamheter och gruppaktiviteter med hälsa ur ett kreativt perspektiv implementeras. Insatsen Jag och mitt ansvar kommer att implementeras som ett samarbete mellan arbetsmarknad, ekonomiskt bistånd och flyktingenheten och vuxenutbildningen.

Hälsa för alla är en metod för att främja hälsa och integration genom utbildning i fysisk aktivitet, hälsosam livsstil, psykisk hälsa och föreningsliv.

Framtid

Arbetet med det individanpassade arbetssättet kommer fortsätta och även vidareutvecklas till fler målgrupper. Samverkan mellan aktörer blir allt tydligare och viktigt. Metoder framtagna i projektet kommer implementeras i ordinarie verksamhet.

Kontakt
Kristina Jernberg-Gradin, Nordanstigs kommun
kristina.jernberg-gradin@nordanstig.se

.

Ockelbo kommun

I projektet har Ockelbo kommun arbetat för att alla deltagare ska få samma möjligheter att ta del av aktiviteter och stöd. I kursen Jag och mitt ansvar lyfts frågor om hälsa, det egna ansvaret, jämställdhet och hur samhället fungerar. Det bidrar till ökad förståelse för rättigheter, skyldigheter och möjligheter i samhället.

Kommunen har också arbetat för att aktiviteter och mötesplatser ska vara öppna och tillgängliga för alla deltagare i projektet.

Genomförande

Under projekttiden har Ockelbo kommun främst arbetat med att stärka samverkan mellan kommunens verksamheter och civilsamhället. En kommunal arbetsgrupp har bildats där olika aktörer möts för att samordna arbetet för målgruppen.

Insatsen Jag och mitt ansvar har utvecklats under projektets gång där Hälsa för alla ingår. Syftet är att ge deltagare kunskap om hur samhället fungerar, hälsa, ansvar i familjen och vägar vidare mot studier och arbete. Idag är insatsen implementerad och en sökbar kurs inom vuxenutbildningen i kommunen.

En mötesplats har också skapats i samverkan mellan kommunen, missionskyrkan och svenska kyrkan. Där kan deltagare träffas, träna språk och få kontakt med andra målgrupper i samhället.

En utmaning under projektet har varit begränsad tillgång till vissa system inom kommunen, vilket ibland har gjort det svårare att dela information mellan verksamheter.

Resultat

Projektet har bidragit till stärkt samverkan mellan kommunens verksamheter och civilsamhället samt andra projektparter. Genom arbetsgruppen har aktörer kunnat samordna insatser och utveckla arbetssätt för att bättre stötta målgruppen.

Ett viktigt resultat är att Jag och mitt ansvar, som nu erbjuds som kurs inom vuxenutbildningen. Den ger deltagare kunskap om samhället och kan vara ett första steg vidare mot studier eller arbete.

Mötesplatsen har också blivit en viktig arena för språkträning, gemenskap och kontakter med samhället.

Nytta och påverkan

Projektet har haft stor nytta för både deltagare, verksamheter inom kommunen och andra aktörer som arbetar med målgruppen. Deltagarna

har fått ökad kunskap om samhället och fler möjligheter till kontakter och aktiviteter. Genom kursen Jag och mitt ansvar har deltagarna utvecklat en bättre förståelse för sina rättigheter och skyldigheter samt sitt eget ansvar vilket har stärkt deras självständighet och delaktighet i samhället.

Resultaten har därmed bidragit till projektets övergripande mål genom att öka deltagarnas möjligheter att gå vidare till studier eller arbete. Mötesplatsen har också fungerat som en viktig arena för språkträning, gemenskap och nätverksskapande vilket har stärkt deltagarnas trygghet och motivation.

Lyckad etablering

Integrationsprojektet har lett till flera positiva och konkreta resultat. Två män har påbörjat en yrkesförarutbildning med inriktning mot buss, vilket öppnar vägen till arbete inom transportsektorn. Samtidigt studerar två kvinnor vidare inom SFI för att nå behörighet till en grundutbildning till kock; en av dem har redan fått möjlighet att vikariera inom storkök, vilket ger värdefull arbetslivserfarenhet.

Vidare har en kvinna fått anställning som produktionsmedarbetare på ett privat företag, vilket visar på en lyckad etablering på arbetsmarknaden. Ytterligare en deltagare studerar till undersköterska och har dessutom blivit erbjuden en garanterad anställning efter avslutad utbildning. Sammantaget visar resultaten på projektets styrka i att kombinera utbildning, praktik och arbete för att skapa hållbara vägar till egen försörjning.

För kommunen har projektet bidragit till förbättrad samverkan mellan olika verksamheter och civilsamhället samt till utveckling av nya arbetssätt som kan implementeras i ordinarie verksamhet. Erfarenheterna från projektet skapar därmed goda förutsättningar för långsiktiga och hållbara insatser, vilket ger fortsatt samhällsnytta även efter projektets avslut.

Fortsatt arbete

Arbetet som utvecklats inom projektet planeras att fortsätta efter projekttiden. Insatsen Jag och mitt ansvar kommer fortsatt att erbjudas inom vuxenutbildningen. Den kommunala arbetsgruppen planeras också fortsätta träffas och fungera som ett nav för samverkan i kommande projekt och utvecklingsinsatser kring målgruppen.

Kontakt
Carina Söderbäck, Ockelbo kommun, carina.soderback@ockelbo.se

Ovanåkers kommun

I Ovanåkers kommun har arbetet inom projektet Samverkan Gävleborg 2022 fokuserat på att minska deltagarnas passiva väntetid och stärka deras etablering genom praktiska insatser nära vardagen. Genom ett utvecklat lokalt arbetssätt har fler i målgruppen fått möjlighet att ta del av tidiga integrationsfrämjande aktiviteter, skapa nätverk och samtidigt utveckla sina språkkunskaper. Arbetet har genomförts främst på arbetsmarknad- och näringslivsenhetens verkstad och i samverkan med SFI, integrationsmottagningen och andra aktörer. Metoderna har kombinerat språk, digitala färdigheter, hälsa och arbetslivsförberedelse för att skapa ett helhetsstöd.

Genomförande

En central del har varit Digikunskap, där deltagarna fått praktisk träning i att använda digitala tjänster som 1177, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Bank-ID, e-post och Platsbanken. Målet har varit att öka självständigheten i myndighetskontakter och jobbsökande. Samtidigt har ett språkutvecklande arbetssätt integrerats i verkstadens dagliga arbete genom instruktioner på enkel svenska, yrkesord och stöd i att våga prata svenska i arbetsmiljö.

Projektet har även genomfört jobbförberedande insatser med fokus på motivation, mål, ansvar, arbetsmarknadskunskap och intervjuträning. Genom hälsofrämjande gruppaktiviteter i samverkan med RF-SISU Gävleborg och SFI har deltagarna fått stöd som stärker både hälsa och gemenskap. I orienteringskursen har språk, samhällsinformation och digital träning kombinerats med praktiska aktiviteter som bakning och odling, vilket skapat naturliga tillfällen för språkträning.

Aktiviteter från insatserna Digikunskap, bakning och Hälsa för alla.

Jämställdhet, icke-diskriminering och tillgänglighet har integrerats i arbetet genom inkluderande bemötande, anpassning efter deltagarnas nivåer och användning av enkelt språk, bildstöd och steg-för-steg-instruktioner. Genom att stärka vuxnas etablering och självständighet förbättras också förutsättningarna för familjeliv och barns trygghet.

Resultat och nytta

Resultaten visar att deltagarna blivit tryggare i att använda digitala tjänster och klarar fler vardagliga uppgifter själva. Många har utvecklat sin praktiska svenska, särskilt i arbetsmiljö och gruppaktiviteter. Metoderna har också skapat struktur och aktivitet under väntetider, vilket minskar risken för isolering och passivitet. En viktig lärdom är att med små steg, tydlig struktur och upprepning ger stor effekt, särskilt när språk och digital träning integreras i vardagen.

Fortsatt arbete

Flera av metoderna används redan i ordinarie verksamhet och planeras fortsätta efter projektets slut. Genom att integrera digital träning, språkutveckling och arbetslivsförberedelse i vardagens arbete skapas hållbara strukturer som kan leva vidare och fortsätta bidra till ökad delaktighet, självständighet och etablering för målgruppen.

Aktiviteter från insatserna Digikunskap, odling och Hälsa för alla.

Kontakt
Khaled Zouroum, Ovanåkers kommun, khaled.zouroum@ovanaker.se
Stefan Jonsson, Ovanåkers kommun, stefan.jonsson@ovanaker.se

RF-SISU Gävleborg

RF-SISU Gävleborg har genom projektet Samverkan Gävleborg haft möjlighet att skala upp och utveckla det egna, sedan tidigare beprövade, konceptet *Hälsa för alla.* Syftet med konceptet är att främja psykisk och fysisk hälsa samt öka möjligheten till inkludering och delaktighet i föreningsliv och samhälle. I den verksamhet som genomförts med hjälp av metodmaterialet i *Hälsa för alla* har fokus även varit att skapa en jämlik, jämställd och icke-diskriminerande lärandemiljö för målgruppen tredjelandsmedborgare.

Metodmaterialet kan lätt anpassas för att de personer som deltar i *Hälsa för alla* ska få likvärdig kvalitet och behandling, möjligheter och rättigheter, detta i kombination med fysisk aktivitet, utbildning om hälsa och språkträning. Det har inte kommit till RF-SISU Gävleborgs kännedom att någon deltagare upplevt ojämlikhet eller diskriminering under de utbildningstillfällen som genomförts kopplat till Hälsa för alla.

I projektet har ett fokusområde varit Kvinnohälsa, vilket lett till att deltagarna fått ökad kunskap inom området. Även om majoriteten av deltagarna var kvinnor har utbildningsområdet varit värdefullt även för deltagande män.

Genomförande av Hälsa för alla

RF-SISU Gävleborg har kontinuerligt samarbetat med deltagande kommuner i projektet Samverkan Gävleborg 2022 för att ta emot grupper, delta i projektträffar och genomföra presentationer på konferenser och möten med andra aktörer.

RF-SISU Gävleborg har under projektet utbildat flera aktivitetsledare som har haft i uppgift att leda Hälsa för alla-grupper i kommunerna. RF-SISU Gävleborg har varje termin genomfört ledarträffar för att göra uppföljningar kring metodmaterialet, genomförandet, grupperna och de erfarenheter arbetet lett till.

RF-SISU Gävleborg har i arbetet haft som mål att bidra till en positiv utveckling av deltagarnas fysiska och psykiska hälsa, självförtroende och självkänsla. I kontakterna med deltagarna i Hälsa för alla har det blivit tydligt att de genomförda insatserna bland annat har bidragit till att deltagare vågat ta steget att själva söka praktik och att de utvecklat sina språkkunskaper. RF-SISU Gävleborg har gett målgruppen kunskap om det svenska föreningslivet och erbjudit möjligheter att prova på verksamheter hos olika idrottsföreningar i kommunerna.

Resultat och slutsatser Hälsa för alla

Hälsa för alla som koncept har haft positiva resultat. Deltagare har visat på förbättrad fysisk och psykisk hälsa, fått ett bredare socialt nätverk, fått ökad kunskap om föreningslivet och utvecklat sitt användande av det svenska språket. En av nyckelfaktorerna till det positiva resultatet är att deltagarna utökat sina sociala nätverk och att vi i arbetet fokuserat på att skapa en känsla av trygghet i gruppen, det i sin tur har resulterat i att många deltagare umgås och tränar tillsammans även på sin fritid.

Något som översteg RF-SISU Gävleborgs förväntningar var att deltagarnas sociala nätverk skulle utvecklas till att bli så omfattande över tid, till exempel att träningsaktiviteter som startat inom Hälsa för alla kommer att fortsätta efter projektets slut, tack vare att deltagarna skapat relationer med allt fler människor.

En tydlig utmaning RF-SISU Gävleborg såg under projektet var att deltagare nämnvärt påverkades av situationen i deras respektive hemländer och av samhällsskeenden i Sverige, som exempelvis skärpta regler och utvisningar. Oron hade negativ påverkan på deras hälsa. En utmaning har även varit att genomföra *Hälsa för alla*-kurserna i sin helhet, då flera deltagare fått avbryta sin medverkan med anledning av andra aktiviteter som varit obligatoriska för dem.

Nytta och påverkan

Resultaten av RF-SISU Gävleborgs insats *Hälsa för alla* kan vara betydelsefulla för många aktörer i samhället. Resultatet kan ligga till grund för hur exempelvis idrottsförbund, idrottsföreningar, regioner och kommuner kan möta, lyssna in, integrera och stärka målgruppen tredjelandsmedborgare. RF-SISU Gävleborg visar med metoden Hälsa för alla hur samverkan med föreningsliv och andra aktörer kan undanröja strukturella hinder för integration samt inspirera till fysisk aktivitet och deltagande i idrottsverksamhet.

Resultatet påvisar att deltagarnas behov av minskad passivitet, ökad kunskap och tillgång till fysisk och psykisk hälsa är betydande – och att det är av största vikt att samhället har möjlighet att möta dessa behov.

Framtid

RF-SISU Gävleborg kommer att ta erfarenheterna från Samverkan Gävleborg 2022 vidare genom att fortsätta genomföra och utveckla konceptet Hälsa för alla, bland annat genom att involvera fler mål-grupper utöver tredjelandsmedborgare. Detta för att dels skapa ökad möjlighet att stärka och bredda deltagarnas sociala nätverk, dels för att helt enkelt ge fler chansen till ökad kunskap och förbättrad fysisk och psykisk hälsa.

Konceptet Hälsa för alla och metodmaterialet går att utveckla vid behov utifrån målgruppernas förutsättningar. I vilken omfattning konceptet kommer att genomföras är beroende av ekonomiska faktorer och vilken samverkan vi kan utveckla tillsammans med andra aktörer.

Hälsa för alla

https://www.rfsisu.se/distrikt/gavleborg/vi-arbetar-med/inkluderande-idrott/integration-och-mangfald/halsa-for-alla

Samverkan Gävleborg

https://www.rfsisu.se/distrikt/gavleborg/vi-arbetar-med/inkluderande-idrott/integration-och-mangfald/projekt-samverkan-gavleborg-2022

Kontakt

Afaf Radhison (projektledare) RF-SISU Gävleborg
070-871 53 10
afaf.radhison@rfsisu.se

Marina Sammarsson (projektledare) RF-SISU Gävleborg
076-215 14 28
marina.sammarsson@rfsisu.se

Röster från deltagare i Hälsa för alla

Ismahan Abdirashid
- Jag började träna och gick ner i vikt, jag är inte stor längre. Svenska var viktigt och bra i Hälsa för alla, fick prata svenska med alla som var där. Jag tränar i Andreasalen och Friskis och Svettis nu.

Zakaria (bott i Sverige 3 år, jobbar och läser SFI)
- Jag lärde mig mycket nya träning och lärt mina barn. Hur man äter bra mat, grönsaker. Yoghurt näringsrik mat. Det är kallt på vinter men vi har lärt oss att ta vitaminer och gå ut i naturen. Jag promenera och träna mina barn fotboll. Anders (ledare RF-SISU Gävleborg) har lärt mig en träning som jag använder nu till fotbollskillarna som jag träna, många pojkar.

Hassan (bott i Sverige 2,5 år och jobbar)
- Jag tycker att det vad jättebra, jag lärt mig mycket. Gå och cykla till jobbet, mina döttrar lärt sig använda gummiband… Jag har lärt mig att äta näringsrik mat inte bara söta saker och kakor …. jag gå och spela innebandy varje fredag. Sover bra på nätterna, vi behöver sova 6–8 timmar. jag har nya vänner och pratade svenska för att vi prata olika språk, somaliska, arabiska och Dari.

Lärare (SFI i kurs C Söderhamn)
- Hälsa är ett område som engagerar och är viktigt för att eleverna ska orka med sina studier och må bra. En bra hälsa är mycket viktigt för alla människor. Eleverna har uppskattat projektet och det har fungerat bra…de upplevs som pigga, positiva och inspirerade av projektet. Det väckte ett intresse för hälsa och motion.

Bågskytte, orientering och ridning är några av aktiviteterna i Hälsa för alla.

Söderhamns kommun

Vi började inte med aktiviteter.
Vi började med människor.

I Söderhamn valde vi att i stället för att själva definiera lösningar och planera projektet att bjuda in bredare såsom kommun, civilsamhälle, studieförbund, trossamfund och andra aktörer som möter målgruppen i vardagen. Samtidigt deltog projektledningen i aktiviteter i civilsamhället. Genom att vara på plats, lyssna och samtala skapades en djupare förståelse för både målgruppens behov och de verksamheter som redan fanns.

Det blev tydligt att det redan fanns ett stort utbud av kvalitativa aktiviteter, ofta drivna av engagerade volontärer med hög kompetens.

Därför valdes ett långsiktigt fokus - att utveckla nya insatser där det behövdes och samtidigt öppna upp det som redan fanns.

Arbetet organiserades i en tydlig struktur:

- en bred referensgrupp genom Integrationskommittén med cirka 50 deltagare från civilsamhället
- en sammanhållande projektgrupp med deltagare från civilsamhället, kommunen och andra organisationer
- 8 arbetsgrupper som utvecklade och genomförde insatser
- Varje arbetsgrupp arbetade med egna syften, delmål och aktivitets-planer, baserade på projektets övergripande mål.

Resultat och slutsatser

Ett av de mest betydelsefulla resultaten i Söderhamn är LÄNK-nätverket och Veckomenyn, en ny kommunikations- och samverkansmodell.

LÄNK-nätverket bygger på en enkel men kraftfull idé:
att nå människor genom människor.

I nätverket deltar idag 22 organisationer och verksamheter. Varje aktör utser en kontaktperson, en länk, som varje vecka bidrar med information om sina aktiviteter. Den här information samlas i Veckomenyn, som är en gemensam översikt över aktiviteter och som sprids vidare av nätverkets aktörer och deras kollegor till målgruppen.

Det avgörande är hur informationen sprids. Det sker genom människor som målgruppen redan har förtroende för, såsom SFI-lärare, hand-läggare, volontärer och vårdpersonal. Målgruppen får därmed anpassad information som når fram.

Resultat:
• fler får kännedom om aktiviteter
• fler deltar i aktiviteter varje vecka
• fler får praktisk språkträning i vardagen
• fler bygger sociala nätverk

Utöver detta har projektet också utvecklat nya insatser, bland annat:
• utbildning för civilsamhällets aktörer
• strukturer för att stötta deltagande i aktiviteter
• nya former av språkträning som ser hela individen
• Samverkansdagen –en mötesplats för hela Söderhamn

Samverkansdagen samlade cirka 900 besökare och över 20 aktörer. Genom aktiviteter, möten, föreläsningar och gemensamma upplevelser skapades en dag där människor möttes på riktigt – över språk, bakgrund och erfarenheter – vilket bidrog till ökad förståelse och integration.

Nytta och påverkan

Arbetssättet har bidragit till minskad passivitet, ökat deltagande i civilsamhället, stärkt språkutveckling samt ökad tillit mellan människor och verksamheter. En viktig effekt är att aktörer som tidigare arbetat parallellt nu arbetar tillsammans med gemensamma mål, ansvar och förståelse. LÄNK-nätverket har också skapat en kommunikationskedja där information rör sig snabbt och effektivt mellan organisationer och människor.

Framtid

Fokus för arbetet i Söderhamn är att bygga för framtiden. LÄNK-nätverket och Veckomenyn fortsätter efter projektets slut och är idag en etablerad del av arbetet i kommunen och civilsamhället.

Nästa steg är att utveckla modellen vidare för att nå fler grupper som är svåra att nå, genom att arbeta tillsammans, bygga tillit och använda befintliga relationer.

”Nu vågar jag prata svenska även när det blir fel. Jag är inte lika rädd längre och känner mig tryggare i vardagen.”
– Amina, deltagare, AME Söderhamn – Praktisk svenska

”Vilken fantastisk dag som bjudit på både skratt och gråt, kreativitet och djupare förståelse för utrikesföddas situation. Otroligt berörande att höra flera av föreläsarnas bakgrund och upplevelser.”
– Linda, besökare under Samverkansdagen

Kontakt
Anette Öberg, Söderhamns kommun, anette.oberg@soderhamn.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

www.lansstyrelsen.se/gavleborg/samverkangavleborg